

Vyjádření školitele **PhDr. Zuzany Fajtlové, DiS.** k průběhu studia a k disertační práci „**Způsob spáchání trestného činu a jeho souvislost s vybranými osobnostními charakteristikami pachatele**“ předkládané v roce 2024 na Psychologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy

školitelka: PhDr. Hedvika Boukalová, Ph.D.

I. Hodnocení celého doktorského studia

Doktorské studium PhDr. Zuzany Fajtlové, DiS. hodnotím jako aktivní, jak po stránce odborné, tak po stránce akademické angažovanosti ve výuce i v rámci participace doktorandky na odborných i organizačních činnostech katedry. Z odborného hlediska se kromě oblasti forenzní psychologie a zaměření doktorského studia věnovala aktivně i problematice krizové péče a první psychické pomoci, Ráda bych vyzdvihla také toto její odborné zaměření, i když není s disertačním projektem přímo spjato. Dále bych ráda uvedla, že doktorandka se vyváženě angažovala ve všech hodnocených oblastech.

Část **studijních povinností** splnila na začátku studia, včetně některých aktivit, které byly navíc, později některé povinnosti posouvala. Do jejího studia zasáhl také Covid, splnění všech povinností se jí však zdařilo bez problémů.

Aktivně se účastnila několika **odborných setkání a konferencí** s oběma výše uvedenými problematikami:

- Poster na konferenci v Portu – Selected personality characteristics of violent crime perpetrator and their relation to the features of their offence. 15th Annual Convergence of the European Society of Criminology, 2.-5.9.2015, Porto, Portugalsko
- Příspěvek na odborném semináři spolupřipřádaném s Asociací forenzních psychologů 24. 11. 2015 - "Vybrané charakteristiky osobnosti pachatele vraždy a jejich souvislost se způsobem spáchání trestného činu" – konference Trendy ve forenzně psychologickém výzkumu a praxi.
- Přednáška První psychická pomoc v podmínkách Zdravotnické záchranné služby Jihočeského kraje na konferenci Jihočeský den přednemocniční neodkladné péče (Jihočeská univerzita, České Budějovice: 04.05.2017.
- A další
- Podílela se i na pořádání některých odborných setkání.

I její **publikační činnost** byla zaměřena jak na problematiku forenzně-psychologickou, tak na oblast krizová intervence:

- Fajtlová Z. (2017). První psychická pomoc v podmínkách Zdravotnické záchranné služby Jihočeského kraje. In Procháška P., Sborník abstraktů z I. ročníku odborné konference Jihočeský den přednemocniční neodkladné péče. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, s. 8-9. ISBN 978-80-7394-647-0.
- Fajtlová, Z. (2017). Maminko, dej mi dnes volno od školky - přesah práce psychosociální intervenční služby do jihočeských nemocnic. In Hauer T., Sborník abstrakt IV. Budějovice kazuistické. České Budějovice: Nemocnice České Budějovice, a.s., 2017, s. 8-9. ISBN 978-80-906133-8-6.

- Fajtlová, Z., Analýza zranění oběti a její forenzněpsychologický význam. In H. Boukalová, I. Gillernová (Eds.) Kapitoly z forenzní psychologie. p. 59-74. Praha: Karolinum. 2020

Během studia získala **grant UK pro podporu a inovaci výuky**.

- Podpora a inovace výuky předmětů oblasti forenzní psychologie, Program: Podpora pedagogické práce akademických pracovníků a profilace a inovace studijních programů na úrovni předmětů/kurzů, Nositel: UK, Poskytovatel: Univerzita Karlova, Trvání projektu: 01.01.2015 - 31.12.2015

Výrazný byl také **podíl na vyučovaných předmětech**, z nichž jeden opakovaně garantovala a vytvářela zcela samostatně. Opět první skupina vyučovaných předmětů sleduje odborné zaměření doktorského studia, druhá další odborné zaměření autorky v oblasti medicíny a krizových událostí a ve třetí skupině předměty směřující k podpoře fungování katedry.

- I Participace na předmětu „Psychologie ve vyšetřování násilné trestné činnosti“
- II Opakované garantování a výuka PVP na Katedře psychologie FF UK - "Psychologie v přednemocniční neodkladné péči a urgentní medicíně"
- Opakovaná výuka v kurzu CŽV – „Psycholog ve zdravotnictví“
- III Interakční výcvik

Podílela se **na vědecké činnosti pracoviště**:

- Pořádání odborných seminářů Asociace forenzních psychologů se zahraničními hosty.
- Aktivní participace v rámci Psychologického poradenského centra při Katedře psychologie FF UK v Praze
- Oponování a konzultování bakalářských a diplomových prací (8)

Podílela se na **organizačních činnostech pracoviště**:

- Opakovaná participace na realizaci přijímacího řízení.

II. Hodnocení disertační práce

a) Celkové zhodnocení disertační práce

Autorka se rozhodla pro odborné a empiricky podložené uchopení populárního tématu osobnosti pachatele v kontextu spáchaného trestného činu vraždy. Zaměřuje se především na propojení medicínských informací s poznatky o motivaci trestného činu a trvalejšími charakteristikami pachatele. Významným počinem je z mého pohledu ambice kvalitně podložit domněnky o existujících souvislostech, tedy vyjít z hluboké analýzy a znalosti jednotlivých kauz a z maximálně objektivizovaných informacích o jejich osobnosti a motivaci.

Práce je vhodně strukturována, postihuje 5 klíčových témat, která zpracovává v přiměřené hloubce tak, aby byly zahrnuty relevantní informace, ale text zároveň zůstal sevřený. Postupuje v logické posloupnosti od analýzy místa činu, přes analýzu zranění oběti, typologie trestného činu vraždy až k tématu motivace a k vybraným charakteristikám osobnosti pachatele. Jde tak po linii, kterou také obvykle sleduje postup profilování, tedy od otázky JAK, přes otázku PROČ, až po otázku KDO.

Empirická část má klasickou strukturu, od formulace cíle výzkumu a hypotéz, přes dílčí výzkumné otázky. Klade si celkem 11 okruhů otázek ve smyslu předpokládaných vztahů mezi charakteristikami pachatele a způsobem spáchání trestného činu. Autorka pokračuje pečlivou operacionalizací proměnných, seznámením s použitými metodami a výzkumným souborem, přičemž podrobnější socio-demografické údaje uvádí samostatně, v rámci deskriptivní výsledkové části. I tato část obsahuje cenné informace o uvedené skupině pachatelů nejzávažnějších trestných činů. Dále jsou prezentovány výsledky testování hypotéz. Domnívám se, že tyto výstupy jsou cenné – ať již některé předpoklady potvrzují a jiné nikoliv, pro další podložené uvažování o trestných činech, tedy pro kvalitnější podporu vyšetřování a profilování. Autorka postupuje dále ke shlukové analýze pro detekci možné typologie pachatelů v rámci zvoleného vzorku a k použití rozhodovacích stromů pro identifikaci klíčových položek a zajímavých segmentů případů. Druhý zmíněný postup byl s negativním výsledkem. Přehledně shrnuje získaná zjištění a tato také strukturovaně diskutuje. Diskusi vnímám velmi kladně, je detailní, přehledná, obsahuje odborně zajímavé informace, jak z hlediska akademického, tak z pohledu aplikace.

b) hodnocení úrovně zpracování tématu

Oceňuji, že se autorka rozhodla zpracovat téma, které je velmi komplexní a není snadno uchopitelné. Řada faktorů ovlivňujících způsob spáchání trestného činu je velmi dynamických, autorka se rozhodla hledat skutečně potvrzené souvislosti. Práce vychází z velmi kvalitních dat v podobě znaleckých posudků, které nebývají dále zpracovávány, což je jistě škoda, neb by nám o populaci pachatelů přinesly řadu hlubokých a dobře podložených údajů. Specificky vnímám jako zajímavé zaměření na motiv odmítnutí a jeho spojitost s explozivitou a neuroticismem u pachatele a při tom neprojevující se vyšší mírou násilí vůči oběti. Celkovou odbornou úroveň práce vnímám jako vysokou, s přínosem pro oblast porozumění dynamice páchaní nejzávažnější trestné činnosti i pro její objasňování a vyšetřování. Disertační práce vychází zčásti i z odbornosti autorky, také z její odborné praxe v Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, kde získala zkušenosti s analýzou, kódováním a odborným zpracováním dat ze spisů dokumentujících trestní kauzy. Tato zkušenost se promítá do kvalitní operacionalizace proměnných. Domnívám se, že tyto i další odborné zkušenosti a poznatky, dokázala využít ku prospěchu zpracovávaného tématu.

Autorka pracovala s relevantní tuzemskou i zahraniční odbornou literaturou.

K práci nemám další připomínky.

IV. Případné dotazy k obhajobě

V. Závěr

Předběžně klasifikuji předloženou disertační práci jako prospěšla.

Hedvika Boukalová

V Praze 15. 8. 2024

PhDr. Hedvika Boukalová, Ph.D.